

Előfizetési árak.
 egész évre 4 ft., félévre 2 ft.,
 negyedévre 1 ft.
Egyes szám ára 8 kr.
 Hirdetések másékelt árak szerint.

▲ lap megjelenik minden oad
 törtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Keziratok vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal: Árpád-ut 20.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 mények és előfizetési pénzek küldendők
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Az árvák és szegények ügye.

Ujpest, november hó 30-án.

Miután minden éremnek két oldala s minden fénynek árnyéka van: a boldog családi élet nyomában ott vannak az árvák s a gazdagság mellett ott van a szegénység.

Árvák és szegények léteznek tehát mindenütt, a világvárosokban ép úgy mint a kis községekben; az árvák és a szegények ügye mindenütt nagy gondot okoz, de talán sehol sem képez olyan nagy terhet, mint a mi községünkben: Ujpesten!

Sokszor és sokan cikkeztek már az árva és szegényügy tárgyában, sokszor és sokan támadták már az árva és szegényügy rendezetlensége miatt a község előjáróságát, de az ügy érdemében a támadók egyike sem állott elő valami konkrét javaslattal: amint hogy egyik sem gondolt arra, hogy a szegények ügye még az egész országban rendezetlen, hogy ennek rendezését egészen a legújabb időkig minden kormány elhárította magától és hogy Ujpest, fekvésénél fogva, a legkedvesebb gyűlhelye a proletárius hadaknak, mindezekért pedig egyedül a község előjáróságát okolni nem lehet.

A község előjárósága minden esztendőben tetemes összeget vett fel e czímen a költségvetésébe s a képviselőtestület által megszavazott összeget nemcsak hogy az utolsó krajczárig felémésztették a szegények, de még pótolni is kellett azt évről-évre, nagyobb és nagyobb összegekkel, úgy hogy már csaknem elviselhetetlenné vált a községre nézve e teher.

Nem habozunk kimondani, hogy az

eddiggi rendszer mellett, a legnagyobb áldozatok árán sem lehetett a bajon gyökeresen segíteni. De talán lehet a jövőben!

Az árvák és szegények ügye új gyámot kapott. Az új közgyám, aki f. évi december hó 1-én foglalja el hivatalát, jómódu és független ember, aki minden idejét, minden erejét az árvák és a szegények ügyének szentelheti s ha van ambíciója, elévülhetetlen érdemeket szerezhet magának e téren!

Nehogy azonban mi is azok hibájába essünk, akik e kérdéssel a múltban foglalkoztak, előterjesztjük javaslatunkat is, elősoroljuk azon teendőket, amelyeket okvetlenül végre kell hajtani annak, aki az árvák és szegények ügyét rendezni s a község terheit enyhíteni akarja Ujpesten.

Mindenekelőtt sürgősen megállapítandó az árvák és a szegények illetősége s e megállapítás alapján sürgősen behajthatandók az illetőségi városoktól és községektől azon összegek, a melyeket Ujpest községe az idegen árvákért és szegényekért fizetett.

E téren már nevezetes eredményeket ért el Winternitz Gyula, az eddigi helyettes közgyám, az új közgyámnak azonban teljes eréllyel kell e kérdés tisztázásához hozzálátni.

Ki kell továbbá mielőbb annyira bővíteni a község árvaházát, hogy abban az összes ujpesti illetőséű árvák el helyezhetők, mert a gondozásra kiadott árvák nemcsak hogy sokba kerülnek a községnek, hanem erkölcsileg s egészségileg is kárt szenvednek.

Fel kell az árvaházban állítani a munkateimet, a melyben az árvagyer-

mek, ha csak két órán át is naponkint, Slöjd-munkát végezzenek, papírozascskókat s egyéb papíros munkát végezzenek. Az árvákra fordított összegeknek egy része — ha még oly csekély is — így visszatérülne.

Az árvaházzal kapcsolatosan fel kellene állítani s be kellene rendezni mielőbb a községi szegényházat, a melynek lakói utcásepréssel, a terek és utcák ültetvényeinek felügyeletével lennének megbízhatók, s könnyebb munkákra lennének felhasználhatók. Nagyon természetes, ebben a szegényházban is, csak azok a szegények kapnának helyet, a kik ujpesti illetőséűek. Az idegenek pedig rögtön illetőségi helyükre lennének a rendőrség útján szállítandók. — Ily módon csakhamar megszabadulna községünk az engedélyes s nem engedélyes koldusoktól, a kik már is türhetetlen módon zaklatják a közöniséget.

A szegényház felállításáig pedig szigorú ellenőrzés alá kellene helyezni az engedélyes, pléh-szívvél ellátott szegényeket, illetőleg koldusokat, még pedig olyképen, hogy mindegyik a személyleírást magában foglaló igazolvánnyal volna ellátandó — s így az ellenőrzést nemcsak a rendőrség, hanem a lakosság is gyakorolhatná, a mi által megakadályoztatnék minden e téren tapasztalható visszaélés.

Ime ebből állnak egyelőre az árva és szegényügyre vonatkozó javaslataink, a melyeket az illetékes tényezőknek, s különösen az új közgyámnak megszívlelésre ajánlunk. A közgyámnak különösen azért, mert az árvák és szegények ügyét kötelessége ugyan a község min-

TÁRCZA.

Márton remete.

— Irta: Brankovics György. —

Felolvastatott az „Iparos munkások önképzésére rendezett ingyenes előadáson” f. é. november hó 26-án.

I.

Fenn magasán, a Kárpátok erdőborította bércei között, ahol a Tatra-Fátra-Mátra fölött az éjszakkéleti s a délnyugoti felhők összelebegnek, nem messze attól a nevezetes szorosától, amelyben ezer év előtt Árpád honfoglaló hadai vonultak be a Magyar hazát megalapítani: egy százados hárs védőszárnyai alatt igénytelen kis kápolna áll, amelynek két nevezetessége van.

Az egyik nevezetesség Magyarország védőasszonyának, a »Boldogságos Szűznek« a képe, amelyet réges-régen annak a százados hársnak az ágai között fedezett fel egy pásztorfiú, s amely képek csodahatásáról nagyon sokan meggyőződtek már azóta, amióta a jámbor hívők kápolnát építettek a hárs alá s a kápolna kisedő oltára fölé helyezték a Boldogságos Szűz képét. Nem hangzott el e kápolnában még ima, amelyet az egék Ura meg ne

hallgatott volna; nincs olyan bánatos szív, amelyet az oltárképe meg ne vigasztalt volna.

A második nevezetesség, Márton remete, a kápolna melletti ütött-kopott gunyhónak az egyedüli lakója, aki már évtizedek óta mórzolgatja itt az olvasóját; évtizedek óta példázza itt életével, hogy a lemondásban is van lelki gyönyörűség, boldogság.

Hogy ki volt remetesége előtt, honnan jött, mikor lépte át ifjúságának, férfikorának határát: arról nem volt senkinek tudomása, azt azonban mindenki tudta, hogy a vidék legöregebb és a legjobb embere, aki nemcsak imádkozik, hanem bölcs tanácsaival, igeszerű kijelentéseivel jó utra is tereli a bűnös embereket, aki tenyerén hordja a szívet s e szívnek részese lehet mindenki, aki bizalommal fordul hozzá.

Nagyon természetes tehát, hogy a vidék népe távolról és közlelről sokszor felkeresi a kápolnát, sokszor bekocog Márton remete gunyhójának az ajtaján.

Ime ma is, »Nagy-Boldogasszony napján« egyik csapat a másik után vonul a kápolna felé vezető ösvényeken s a szent énekek dalmátát minden oldalról viszhangozza az erdő.

A búcsujárók azonban némi izgatottság vehető észre. Tekintetük mereven a kápolna kis tornya felé irányul s fáradt lábaik minél magasabba kapaszkodnak, annál jobban sietnek. — A kis harang nem szól! Márton re-

metének valami baja lesz! mondják a keresztvivők, s intgetve még nagyobb gyorsaságra nógatják a búcsujárókat.

Előzzük meg őket s tekintsünk be a remete gunyhójába.

II.

Istenem, milyen gunyhó! Az időnek legvénebb tanuja. Szalmafüdelét a zivatar mérge már kikezdte, szerencse, hogy az erdő zöld mohája könyörületes s oda simul szakadozott hátához. A falakat felszántották az esők vizsugarai; az ablakrésben a pókok készítettek maguknak kényelmes otthont s finom hálójukkal szépen bevonták az egész üveget. És belül? Négy földbe vert cölöpön egy hársvesszőből font tábori ágy s ezen kívül... semmi. De nem, nem semmi, ott az ágyon, barna szőr-csuhában fekszik Márton remete. Hosszu ősz haja, szakállának ezüst szálaival diczkoszoruként köríti magas homlokát és sápadt arcát. Szempillái le vannak hunyva, kezei a feszületet szoritva, a mellén pihennek. Mozdulatlan testének egyetlen egy része sem ad életjelt magáról. Úgy fekszik ott mereven, mint a halott.

A búcsujárók éneke már felverte a környék csendjét, a pókok, a szokatlan zajtól megijedve, végig szaladnak a háló szálaiban s az ablakszögleteibe menekülnek, csak Márton remete nem ad életjelt magáról. Már közvetlen közelből hangzik a zsolozsma:

deu polgárának a szíven hordani, de első sorban a közgyámnak első és legfőbb kötelessége az!

Ezen javaslatok végrehajtásával a községi árvák és szegények ügye, szerintünk nemcsak rendezhető lenne, hanem a község terhei is tetemesen apaszthatók lennének e czímen.

Az árvák és szegények ügyének rendezése méltó arra, hogy abban mindenki, de különösen községünk közgyámja dicsőségét keresse, tőle függ — hogy azt meg is találja.

A s ó d e r.

— Karcolat. —

Haladunk! Csodálatos módon haladunk! Már Ujpestnek is van természettudósa, geológusa!

A boerek harca az angolokkal, az osztrákok enyelgése a Clary-kormányon, a felemelt kvóta, mind-mind elenyésző csekélység ahhoz a felfedezéshez képest, a melyet kollégánk, az »Ujpesti Hírlap« vezércikkirója tőn akkor, a midőn a nagy világot azzal a hírrel lepte meg, hogy »a mi előjárásunk lelkiismerete nem emelkedik felül a sóderen!«

Utána jártunk a dolognak, megvizsgáltuk sódertelepeinket az államépítészeti hivatal és a vármegye szakembereivel, s mit gondolkodnak, mit találtak ezek a tudósok az ujpesti sóder között?

Azt hiszik az előjárás lelkiismeretét? Csalódnak!

Egy üres koponyát, a melynek özönvíz előttiségre valló vastagsága homlokcsontjába az vala bevésvé, hogy »Az Árpád-ut kikövezése!« Egyebekben pedig sem az alakja, sem a terjedelme nem árulta el eredetét, egykori tulajdonosát!

Ezek után rögtön és teljesen tisztában voltunk azzal, hogy egy üres koponyától nem lehet kivánni azt a fáradságot, hogy a sóderek közül gördüljön a községi mérnöki hivatalba, vegye elő az Árpád-ut kikövezésére vonatkozó »munka-naplót«, — s győződjék meg róla, miszerint a 90 munkanap még le nem járt; hogy az előjárás, az ut építőjének az államépítészeti hivatal s a vármegye ellenőrző közegeinek a tudta nélkül, egy krajczárt sem utalványozott ki; hogy ezek is csak annyi öszszegnek a kiutalványozását engedélyezték, a mennyi a vállalkozót szerződés szerint a teljesített munkáért jogosan megillette.

Egy üres koponyától nem lehet kivánni

azt, hogy a községi mérnöki hivatalból tovább gördüljön a község pénztárába s győződjék meg arról, miszerint a kiutalványozott öszszegből is visszatartott még 10% s ugyanott a község pénztárában őriztetik az utépitő vállalkozóknak 17.000 frt biztosítéka s a szerződésben ki van kötve a 20 évi jótállása.

Egy üres koponyától nem lehet kivánni azt, hogy mindezek alapján elhiggye és beismerje, hogy a község előjárása egy krajczárral sem utalványozott ki többet, mint a mennyi a vállalkozót jogosan megillette, s hogy az előjárásnak, illetőleg az államépítészeti hivatal és a vármegye ellenőrző közegeinek mégis csak több fogalmuk van egy szerződés komolyságáról, a szerződésben kikötött jogok és kötelezettségek becsületes befartásáról, mint egy üres koponyának.

Egy üres koponyától persze nem lehet mást kivánni, minthogy üres fecsegések alapján kellő meggyőződés és alapos utánjárás nélkül alap'alan vádakot emelve, oda képzelje maga mellé az előjárás lelkiismeretét is, pedig hát a sóder között, a szakferfiak véleménye szerint, ezáltal csak az üres koponya egyedül sinylődik. **

H I R E K.

— **Törvényhatósági élet.** Pestvármegye törvényhatóságának bizottsága Beniczky Ferencz főispán elnöklése mellett közgyűlést tartott f. hó 27-én délelőtt. A közgyűlés napirendjére kitűzött tárgyak közül érdekes, hogy a vármegye a törvényhatósági utakat az államépítészeti hivatal két mérnökének a felügyelése alá helyezte és itt fogja alkalmazni az útmestereket is. A költségekhez való hozzájárulás az út hosszúsága szerint állapított meg. A határozatnak megfelelően megváltoztatták a szervezeti szabályrendeleteknek az útmesterekre vonatkozó részeit is.

— **Kinevezés és áthelyezés az ujpesti járásbíróshoz.** Az igazságügyminiszter Almási Antal dr. budapesti ügyvédjelöltet az ujpesti járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki, s Keszler Balázs ráczkevei járásbíróshoz aljegyzőt, Polgár Ferencz nagykovácsi járásbíróshoz vegrehajlót, pedig szinten az ujpesti járásbíróshoz helyezte át.

— **Orosz hajo Ujpesten.** Hegedűs Sándor kereskelemügyi miniszter f. hó 25-én délben a Danubius Schönnichen-Hartmann-fele egyesített hajóépítési és gépgyár r.-t. helyiségeit tekintette meg. A minisztert, ki neje és leánya, továbbá Cseörghó államtitkár, Vertessy osztálytanácsos és Hollán fogalmazó társaságában jelent meg. Berzeviczy Albert igazgatósági elnök, Tolnay Lajos alelnök, Baumgarten Henrik vezérigazgató, Szűts Béla intéző igazgató, Egyedi Lajos, Freudenberg Rafael,

Pösch Gyula, dr. Rosenberg Gyula, Swarz Félix, Ullmann Adolf, Walko Lajos és Weiss Manfréd igazgatósági tagok fogadták. A miniszter nejének és leányának, kikhez Berzeviczy Albert leánya és Baumgarten vezérigazgató neje csatlakozott, remek virágcsokrokat nyújtottak át. A miniszter az üdvözlések után a Duna-parthoz vonult, hol az orosz építészeti miniszterium által megrendelt »Kara Kermen« nevű tengeri hajót tekintette meg. Az 1000 tonnás hajót, melynek gépezele 350 lóerejű, a miniszter jelenlétében bocsátották a vízre. Hegedűs a szép és ritka látvány fölött legnagyobb meglepedéssel fejezte ki. Azután a Balaton-tó részére megrendelt épülőfélben levő két hajót nézte meg és Baumgarten vezérigazgató társaságában a gyár összes helyiségeit járta végig. A waggonyárban tudakozódott, hogy elegendő megrendelésekkel vannak-e ellátva. A miniszter végül a villamos-telepeket és a gépgyárban az első hazánkban épített Diesel-motort tekintette meg. Hegedűs Sándor távozása alkalmával rendkívüli meglepedését és az igazgatóság tagjainak elismerését fejezte ki.

— **Inség-munka.** Tekintettel ama szomorú körülményre, hogy a munkahiány már nagyon is érezhetővé vált községünkben s az inség, különösen az alsóbb néposztályok küszöbeit már áttelepte: a községi előjárás, egy rövid idő alatt egybehívandó ülésen meg fogja állapítani azon községi munkákat, amelyeket a kedvező időjárás mellett meg el lehetne végezni s amelyekkel a dolgozni akaró szegény embereken segíteni lehetne. Ugyanezkor gondoskodni fog az előjárás a népkönyha mielőbbi megnyitására is.

— **Tűzoltók értekezlete.** Az ujpesti tűzoltótestületek parancsnokai múlt hétfőn este a Schaffer-fele vendéglő helyiségben értekezletet tartottak, melyben elhatározták, hogy küldöttsegileg fognak tisztelni Wolfner Tivadar orsz. képviselőnél és memorandumot nyújtanak neki az ujpesti tűzoltó-intezmény rendszeresítése tárgyában. A képviselőt fel fogják kérni arra, hogy eszközölje ki a községi előjárásánál, miszerint az új községi házára tűzoltói őrtorony építessék (most még lehet), a községi tűzoltóságot szervezze, rendes őrszobát építessen és a tűzoltói őrszobából a tűzoltó parancsnokokhoz és gyarakhoz telefon-összeköttetést létesítsen és a háztulajdonosokat ellenőrizze, hogy meg van-e minden háznál a szabályrendeletileg előírt tűzoltási eszköz, u. m.: 1 hordo víz, 3 veder, 1 létra és 1 esakány, mert eddig a tűzoltóság azt tapasztalta, hogy ezen eszközök rendszeren hiányoznak. A memorandum szerkesztésével Endre János az Ö. T. E. titkára bízott meg.

— **Jubileum.** Megható módon nyilatkozott meg Rákos-Palota közönségének őszinte vonzalma és szerelése, a községi első jegyzője, Medveczky György iránt, aki f. hó 25-én ünnepelte huszonötödik évfordulóját annak a napnak, amelyen a községi elnöke a képviselőtestület diszközgyűlést tartott ebből az alkalomból s Veszelyovszky Béla közigazgatási másodjegyző, hangulatjeljes s igen szép üdvözlő beszéd után átnyújtotta az ünnepeltnek a képviselőtestület ajándékát: egy hatalmas ezüst koszorút, amelynek aranyos leveleibe a jelenlegi képviselőtestületi tagok nevei vannak bevésvé. A diszközgyűlés jegyzőkönyvét a községi elismerő nyilatkozatával együtt egy pompás albumban kapta meg az ünnepelt, akinél a képviselőtestület diszközgyűlése után a községi felekezetei nevében a lelkeskedő s a különböző társulatok s egyesületek elnökei s küldöttsegileg tisztelgtek. Ezek között volt Ujpest előjárás, Lindt János bíróval és Zsoldos János közigazgatási jegyzővel az elen. Este az ünnepelt tiszteletere, akit táviratilag üdvözölt a vármegye főispánja és alispánja, százhatvankét terítékű diszes vacsora volt a rákos-palotai kaszinóban, amelyen a legszebb felköszöntőt a járás szolgabírója, — Heyder mondta az ünnepeltre.

— **Halálozás.** Özvegy Hoffer Márkusné szül. Grosz Fanni úrnő f. hó 20-án életének 60-ik évében jobblétre szenderült. Hült tetejét f. hó 22-én kísérték bánatos gyermekei rokonai és ismerősei az örök nyugalom helyére, a budapesti temetőbe. Az elhunytban községünk mérnöke Hoffer Miksa édes anyját gyászolja.

— **Egy ujpesti találmány győzelme.** A belügyminiszterium, a legutóbbi mentő-kongressz-

„Bened van csak reményünk
Életünk, egészségünk,
Egyedül teged kérünk,
Légy a mi segítségünk . . .»

s Márton remete merev teste, mintha villanyszikra futott volna rajta végig, egyszerre meg-rándul, tágra nyitja szemét, öszszeszedi minden erejét, lelép az ágyáról s ingatag léptekkel kívánszorog a gunyhóból. Alig lepelt ki azonban az ajtón, a gyöngye test felmondta a szolgálatot az erős léleknek, s a bucsujárók szemeláttára öszszeroгыott.

Egy részvétteljes, fájdalmas jajkiáltás röppent el mindenkinek az ajkáról. Férfiak, asszonyok mind, mind oda rohantak Márton remetéhez. Az egyik ölebe fektette a fejét, a másik vizeskendővel törülgette a homlokát s az arcát; az egyik dörzsölni kezdte a szíve táját, a másik erősítő cseppeket öntött a szájába; a többiek pedig sirtak és imádkoztak.

Végre hosszú, kínos perczek s gondos szeretetteljes ápolás után, Márton remete visszanyerte még egyszer az eszméletét, bágyadt szemeit végig jártatta a siránkozó népen, azután intett a kezével, hogy jöjjenek közelebb, egészen közel, majd ülőhelyzetbe emeltette magát s szólanı kezdett ekképen:

III.

»Az én éjszakám elmúlt. Az én napom el-

közelt. Testem még itt van, de lelkem már az Ezek felé szárnyal s fájó szívvél tekint vissza reátok, mert helyemet csakhamar hamis tanítók fogják elfoglalni.

Uj eget és új földet fognak ígérni nektek. Hirdetni fogják, hogy nincs Isten, hogy nincs haza.

Óh ne higgyetek nekik. Hazugság a bölcseségük. Ravaszság az okosságuk. Az Isten-től csak azért igyekeznek majd eltántorítani, hogy az egymás iránti gyűlöletet felebresszék kebleitekben, hogy kiírásnak belöletek mindent, aminek alapja a hit, a remény s a szeretet: hogy egymásra uszítsanak s amíg ti harczolva egymást üldöztök; addig ők halászni fognak a zavarosban, s végül ki fognak kaczagni titeket. Óh higgyetek nekem, az Isten hatalma ott van a fenyves napban s a sötét porszemben; ott van a végtelen tengerben s a fűszálon függő harmatban; a menny dörögésében és a méh szongásában, a vulkán égő poklában s a fenybogárka csillámlásában, a fákat tördelő viharban s a kalászt ringató szellőben.

„S ahol elhal a remény
S minden segély sikertelen,
Az Ur hatalmas szelleme
Nemes szivekben megjelen.»

(Vége követc.)

szusból kifolyólag, egy a községekben már régen érzett hiányon kíván segíteni. Elrendelte ugyanis, hogy minden község egy mentő-kasszát köteles beszerezni. Örömmel értesülünk, hogy a miniszterelnök elnöklése mellett megtartott kongresszuson, szemben a külföldi versenyzőkkel, egy magyar, még pedig ujjpesti találmány nyerte meg a szakkörök osztatlan tetszését. A leleményes feltaláló Gerő Zsigmond ujjpesti bádógáru-gyáros. A ország közsegeit ő fogja mentő-kasszákkal ellátni.

— **Az árvagyermek től ruházatának elkészítésével a község előljárósága által kiküldött bizottság** Weisz József és Fuchs József ajánlkozokat bízta meg akként, hogy az első a fiu, a második a leányruhákat készíti. A községi árva gyermekek teliruhával való ellátása az idén körülbelül 400 frtba fog kerülni, míg a múltban a 700 frtot is meghaladta az erre fordított összeg.

— **Az iparos munkások előadása.** Az »Iparos munkások képzésére alakult ujjpesti bizottság« múlt vasárnap tartotta az idei harmadik előadását, mely alkalommal a Colosseum nagy terme zsufoltságig megtelt érdeklődő közönséggel, úgy annyira, hogy oly nagyszámú közönséget még ritkán látott a nagyterem. Az első előadó Brankovics György, a »Közérdek« szerkesztője volt, ki igen tanulságos és nagy gondal kizolgozott előadást tartott a »Pontosságról«, »Trecseletről« és »Márton remeteről«. A szép előadást a jelenlevők nemcsak lelkesen megtapsolták, hanem az előadót az előadás után ismetetlen kihívták a lámpák elé. Utána Eichenwald Samu, Lukács Dezső és Kohn Mór hegedűkísérete mellett két ízben magyar népdalokat enekelt, melyek nagy tetszést és zajos tapsot arattak. Ezután Lévai Jenő, Baum Armin, Galgóczy Miklós és Stark Elek általános tetszés mellett szavaltak, Bleier Olga k. a. és Bródy Ladimer pedig általános derűtlenség között monológot mondtak el. Meg is tapsolták a közreműködőket igen lelkesen. Végre Endre János, a bizottság titkára, megköszönve a szíves közreműködők közreműködését és a jelenlevők szíves megjelenését, az érdekes előadást véget ért.

— **Az »Ujjpesti Zeneművelő Egyesület (conservatorium)«** f. é. december hó 10-én d. u. 1/2, 3 órakor saját helyiségében tartja meg évi rendes közgyűlést, melynek tárgyát az egyesület lefolyt évi működéséről szóló jelentés és számadás, a felmentvény megadása iránti határozathozatal, a jövő évi költség-előirányzat és az új tisztikar megválasztása képezendik. Az igazgató-választmány ez uton is felkéri az egyesület t. tagjait, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. Ha a közgyűlés e napon határozatképesség hiányában megtartható nem volna, úgy az t. é. december hó 26-án ugyanazon helyen és időben, a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül fog megtartatni.

— **Az ujjpesti ipartestület** f. hó 23-án tartotta november havi rendes ülést, a melyen a titkár bejelenté, hogy f. é. október havában 812 munkakönyv láttamoztatott. Munkába lépett 307- s munkából kilépett 305 iparossegéd. Kiadatott 64 új munkakönyv és 27 igazolvány. Szerződötletett 34 tanonc- s felszabadult 21. Beadatott 29 panasz, ebből elintéztett 21. Új iparigazolványt nyert 17 iparos, s iparát beszüntette 11.

— **A jutegyi tűzoltótestület** nemcsak tudatában van nemes hivatásának, hanem a jótékonyt is igyekszik tagjai között gyakorolni, amennyiben elszegényedett tagtársai gyermekeinek felruházásáról is gondoskodik. Az idén is 20 szegény gyermeket lát el téli ruhával, ami legszebb jele a kartarsai szeretetnek. A felruházási ünnepély f. évi december hó 10-én este lesz a Feuerstein-féle vendéglőben, (Bocskay- és István-utca sarok).

— **Névmagyarosítás.** Bobcsék István posta- és távirada főosztály, az ujjpesti posta- és táviradahivatalnak főnöke, belügyminiszteri engedéllyel »Bossányi«-ra változtatta nevet.

— **Piacbiztos.** Egyik lapársunk azt a hirt bocsátotta szárnyra, hogy Büffy Istvánt piaczbiztossá fogják megválasztani s ezzel kárpótolja őt a közgyámság helyett az előljáróság, amely a közgyám választáskor visszalépésre bírta. Illető lapársunk megfedekezik arról, hogy a szabályrendelet értelmében a piaczbiztos csak az előljáróság kebeléből, az esküdtek közül választható. Büffy István pedig ez idő szerint nem esküdt, az előljáróságnak nem tagja s így piaczbiztossá sem lehet

megválasztani. Ami pedig a visszalépésre való rábeszélést illeti, arra ugyan nem volt szükség, mert hiszen a választásnál senki, még az a képviselő se hangoztatta a nevét, aki a jelölést kieroszakolta.

— **A rákospalota-ujjpesti korcsolyázó egyesület** f. évi november hó 18-án tartotta dr. Nádaszky Béla elnöklése alatt a Podruzsik-féle vendéglőben az idei közgyűlést, melyen az évi jelentés tudomásul vétetett, a számadások jóváhagyattak, a felmentvény megadatott, s a régi tisztikar újból megválasztott. Miután az egyesület az idén ünneplő 10 évi fennállását, az elnökség nagyobb szabású ünnepélyeket fog rendezni, mihelyt a korcsolyapályája befagy s szórakozás czéljából jégre viheti az egyesület tagjait.

— **A tanítók és a magyar államvasuti hivatalnokok választó joga.** A Kuriának egy elvi határozata a tanítóknak a választó jogosultságát jövőre kissé korlátozza. Ugyanis csak a kinevezett, állásában megerősített és megválasztott tanítónak lesz képviselőválasztó joga. Az ideiglenesen alkalmazott és állásában még meg nem erősített tanítónak, ugyszintén a nyugdíjazott tanítónak a jövőben választó joga nem lesz. Ugyancsak a Kuriának egy határozata szerint a magyar államvasutak alkalmazottai a választójogot illetőleg úgy tekintendők, — mint a többi állami tisztviselő és ennek következtében a jövő választásnál már a pályafelügyelőknek is szavazati joguk lesz, — tekintve, hogy évi fizetésük 580 forintot tesz ki.

— **Vörösmarty-évforduló.** Az 1900-iki év december 1-én lesz száz esztendeje annak, hogy Vörösmarty Mihály, a kinek föllépése korszakot jelent tudvalevőleg a magyar irodalom kronológiájában, megszületett. Ujabbán kezdjük már nagyjaink emléket megbecsülni; tanúság reá a Petőfi-ünnep, a mely valóságos országos jelentőségű eseményre fejlődött. Vörösmarty kétségteleül szintén a legnagyobbaink közül való, az ő emlékének megtisztelése szintén elmulasztathatlan kötelességünk. Becsületére válik tehát az »Iparos munkások képzésére alakult ujjpesti bizottságnak« hogy f. hó 3-án d. u. 4 órakor Vörösmarty-ünnepélyt rendez a Colosseum nagytermében. Az ünnepély műsora következő: 1. Szózat. Éneklő: az »Ujjpesti dalárda«. 2. Emlékezés Vörösmartyról. Tartja: Fleischer István. 3. Főti dal. Előadja: Pege Károly zenekara. 4. Kiért üritsem a pohárt? Éneklő: az »Ujjpesti dalárda«. 5. Petike. Vörösmartytól. Szavalja: Bródy Ladimer. 6. Borsdal. Előadja: Pege Károly zenekara. 7. Szózat, Vörösmartytól. Szavalja: Sipos Zoltán. 8. Fohász. Előadja: az »Ujjpesti dalkör«. 9. Magyar ábránd. Előadja: Pege Károly zenekara. 10. Vén cigány. Vörösmartytól. Szavalja: Fleischer István. 11. Zárszó. Tartja: Endre János a bizottság titkára. 12. Szózat. Előadja: Pege Károly zenekara.

— **Szomorú igaz.** Az ujjpesti asztalos-iparosok felszöllitattván az új községhez asz-

talos-munkáinak az elkészítésére, kijelentették hogy e munkákra, daczára annak, hogy az öszvállalkozó ezer forinttal többet ajánlott föl nekik, mint amennyit a budapesti ajánlattevők a pályázat kihirdetésekor kértek, nem vállalkoznak s így sem az előljáróság sem a vállalkozót nem okolhatja azért senki, hogy az asztalos-munkát az új község házához nem ujjpesti iparosok szolgáltatják.

— **Tűzoltó-bál.** Szokásához híven a jutegyi tűzoltótestület az idén is fényes tűzoltó-bált fog rendezni, mely 1900. é. január 27-én, a »Közművelődési Kör« helyiségeiben lesz.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás. Az irodalompartoló közönségnek, felve kopogtatok ajtaján. Én a kezdő, hogy csekély tehetségem, első termékét »A szívnek parancsolni nem lehet« című regény-kötetemet pártfogásukba ajánljam. Szűk anyagi viszonyaim kényszerítnek erre, hogy művem előfizetés útján helyezzem sajtó alá. Kérésemet ezzel indokolva, megjegyzem, hogy művem által *reám háruandó anyagi javakat*, további *kiképzésemre* fordítom. A mű előfizetési ára 1 frt. Bolti ára 1 frt 50. Megjelenik 1900. január hó végén. Előfizetési penzek (bélyegeken is) küldendők Ujpest, Király-utca 11. ajtó 4. (Gyűjtőívek ugyanott kaphatók) Vidéki előfizetők 10 krajczár postadíjat mellékelni sziveskedjenek. — Pártfogásukat kérve, tisztelettel *Wallerstein Gyula*.

Előfizetési felhívás. A midőn elhatároztam »Czigányszereltem« és »A halász szeretője« című népszínműveimet könyvalakban, a magyar olvasó közönség elé adni, tettem ezt — jobarátaim tanácsára — azért, hogy mindenki, mielőtt esetleg színpadon látná darabjaimat, győződjék meg róla, hogy a cigányéletnek is vannak nemcsak karikatúrái, mint azt — az újabb népszínműírók különösen — szeretik feltüntetni, de vannak nemesen, szépen érző, gondolkodó elemei is, mint ez a »Czigányszereltem«-ből — melyet József főherceg ő fensége legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott! — olvasható. »A halász szeretője« című népszínművem pedig a szegedi és Szeged-vidéki halászeletről van merítve. Ezt sem árt előre megismerni a színeszetért s színműirodalomért még lelkesülni tudó közönségnek! A két füzet ára: két korona. A megrendeléseket kérem ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésébe (Budapest, VIII., Múzeum-körút 2. sz.) küldeni. Budapest, 1899. november havában. Hazafias tisztelettel Dankó Pista.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. urnak, az ujjpesti kerékpár-egyesület elnökének. Igaza van önnek, a mikor a választmány egyes tagjai ellen panaszkodik. Resteljük a dolgot, mert szerkesztőségünk két dolgozó társa szintén választmányi tag. Kérdőre is vontuk önméket. Az egyik azzal védekezik, hogy a kereké (már mint a bicyklijé) beteg, ezért kedvetlen ő is; a másiknak a bicyklijé pedig annyira egészséges és friss, hogy a legutóbbi választmányi ülés alkalmával tulszaladt a czélon. Egyebekben ígérteket vettük, hogy a jövőben ott lesznek.

Csemegeüzlet-megnyitás.

Tisztelettel bátorkodom a nagyérd. közönségnek szíves tudomására juttatni, hogy

Ujpesten, Árpád-ut 48. szám alatt

lévő **fűszer-kereskedéssel** összekötve egy elkülönített a mai kor igényeinek tökéletesen megfelelő

Különleges Csemegeüzletet

rendeztem be és ott mindennemű finom sajtokkal, naponta friss prágai sonkával és husneműekkel, ugynevezett vegyes felvágottal, továbbá csemege-szóllóval, kitűnő almával és körtével szolgálhatok.

Tekintetbe véve, reám nézve azon kitűntető bizalmat, amelylyel a nagyérdemű közönség 19 évi helybeli működésem alatt részesíteni kegyes volt, a legmélyebb alázattal kérem szíves pártfogásával ezen új vállalatomban is megtisztelni s helyiségemet megtekinteni.

Megkülönböztetett tisztelettel

NÉMETH GYULA

fűszer- és csemege-kereskedő

a Müncheni királyi udvari palacska-őr előjárósága.

Karácsonyi vásár! Ujévi kiállítás!

Karácsonyfadiszítések!

Legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok, u. m. **ifjúsági iratok, képeskönyvek, horgony építőszekrények**, mindennemű **játékok, fénykép-, emlék- és levelezőlapgyűjtő-albumok**, legszebb kiviteltű **látképes-, művész- és virágos levelezőlapok**, legfinomabb „Ivory“ és „Princess“ **levélpapírok elegáns casettákban**, valódi és utánzott **csontfedelű imakönyvek, kö- és könyvnyomatu névjegyek, naptárak és kalendáriumok**

feltűnő olcsó árakban,

a legszolidabb kiszolgálás mellett.

SCHÖN BERNÁT

könyvkereskedő, papir- és nyomtatványszállító

Ujpest, Árpád-ut 15.

Fióközlet: István-tér és templom-
uteza sarkán.

1.

É r t e s i t é s.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, **hogy teljesen ujonnan felépült, megnagyított és ujonnan berendezett**

PANNONIÁHOZ

czimzett **kávéházamat** Árpád-ut 48. szám alatt augusztus hó 10-én megnyitottam.

Nagyérdemű közönség! Mielőtt e nagyobb szabásu helyiségemet igen tisztelt vendégeim becses rendelkezésére bocsátottam, bátorkodom felemlíteni, hogy sem költséget, sem fáradságot, sem pedig időt nem kimélve főtörekvésem oda irányult, miszerint a főváros legnagyobb és legfényesebb kávéházaival minden tekintetben a versenyt kiállhassam és ebből kifolyólag a kor haladásával lépést tarthassak.

Tudva pedig azt, hogy Ujpest nagyrabecsült közönsége mindenkor becses támogatásával ajándékozott meg, — iparkodni fogok ezt esekélyeségetől telhetőleg ezután is méltányolni a szerint, hogy ugy a kényelem, mint az egészség szempontjából, kellemes szórakozást nyujthassak, valamint kifogástalan és előzékeny kiszolgálással, mindenféle tekintetben méltó legyek továbbra is igen tisztelt vendégeim nagyrabecsült pártfogására.

Naponta kitűnő cigányzene, kifogástalan italok, hideg ételek, a legujabb tekeasztalok, mindenféle szórakoztató játékok valamint az összes hazai és külföldi napi- és hetilapok.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítva nagyon tisztelt vendégeimet, ismételve azon alázatos kérésemet, hogy becses támogatásukkal engem továbbra is megajándékoznai méltóztassanak.

Kiváló tisztelettel

Allandó bérkocsi-állomás Deicht Gézától.

Feldmann József
a »Pannonia« kávéház tulajdonosa.

1—